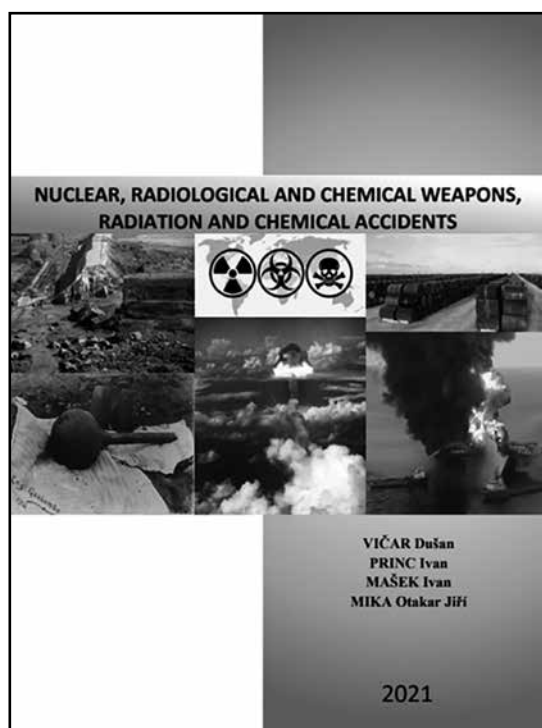

Recenze

Recenze monografie autorů – Dušan Vičar, Ivan Princ, Ivan Mašek, Jiří Otakar Mika

Daniel Sas

Jaderné, radiologické a chemické zbraně, radiační a chemické havárie

Publikace se snaží souhrnným způsobem čtenáři přiblížit poměrně široký rozsah problematiky zbraní hromadného ničení se zaměřením na jaderné, radiologické a chemické zbraně a radiační a chemické havárie. Problematika každé dílčí části je natolik rozsáhlá, že by sama o sobě vydala na desítky, možná i stovky knih a lze tedy vyzdvihnout schopnost autorů shrnout nejdůležitější informace z každé části do jednoho celku.

Problematika zbraní hromadného ničení, chemických a jaderných havárií je v současnosti vysoce aktuální. V poslední době se, především v souvislosti s konfliktem na Ukrajině, velmi často setkáváme s různými výhrůžkami použití jaderných zbraní, jsme svědky bezprecedentních útoků na jaderné elektrárny. Publikace tohoto typu jsou jistě

velmi cennými zdroji prvotních informací o možných nebezpečích použití ZHN, případně chemických či jaderných haváriích.

Publikace se v první části věnuje poměrně detailnímu popisu historie jaderných zbraní a jejich možných nosičů. Poněkud upozaděny jsou informace o současných možnostech použití jaderných zbraní, státech vlastníci nebo usilující o jaderné zbraně, pokročilých v jejich jaderných programech. Včlenění kapitoly o ochuzeném uranu nepovažuji za příliš šťastné, principiálně a logicky se více hodí ke kapitole radiologické zbraně. Následují základní pojmy, typy reakcí a používané jednotky a veličiny. V další části jsou pak druhy jaderných výbuchů, časová charakteristika, ničivé faktory a způsoby ochrany proti nim. Zde je velmi dobře proveden souhrn znalostí a informací autorů, který správně doplňuje komplexní pohled na problematiku jaderných zbraní.

Následují radiologické zbraně. Tato tematika by si dle mého názoru zasloužila větší rozsah, na druhou stranu chápu, že autoři se snažili o nelehký úkol předat co nejvíce informací z velmi rozsáhlé problematiky, takže se radiologickým zbraním museli věnovat pouze okrajově. Množství sdělených informací je však pro základní pochopení problematiky dostačující.

Část věnovaná jaderně energetickým zařízením a radiačním nehodám a haváriím přehledným způsobem shrnuje poznatky z této oblasti a nemám k ní žádné výtky. Naopak bych vyzdvihl přehlednost a odbornost sdělovaných informací a jejich logickou posloupnost.

Další nosnou částí publikace jsou chemické zbraně. Zde bych ocenil vysoce odborný přístup k problematice, logické členění a povedenou koncentraci velkého množství relevantních informací v dobře čtivém textu. Velkým přínosem je i rozpracování problematiky novodobých chemických zbraní – látek ze skupiny novičok.

Poslední část věnovaná průmyslovým látkám a chemickým haváriím v podstatě navazuje na předchozí část a to jak autorským přístupem, tak kvalitou a množstvím informací.

Jako výrazné pozitivum publikace bych vyzdvihl aplikaci případových studií do textu, které čtenáři osvětlí někdy až příliš odborně-technické informace na praktických případech.

Celkově lze publikaci zhodnotit jako povedené dílo, které v koncentrované formě umožní čtenáři přístup k podstatným informacím z jinak velmi rozsáhlé problematiky zbraní hromadného ničení, chemických a radiačních havárií.

E-kniha je dostupná na webu univerzitní digitální knihovny Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně, Česká republika v českém jazyce: <http://hdl.handle.net/10563/45934>; v anglickém jazyce: <http://hdl.handle.net/10563/50136>.

Autor: *Ing. Daniel Sas, Ph.D. narozen 1972. Je absolventem Vysoké vojenské školy pozemního vojska ve Vyškově (1994), kde získal i doktorský titul (2001) v oboru ZHN a ochrana proti nim. V současné době pracuje jako odborný asistent oddělení chemické a radiační ochrany Ústavu OPZHN Univerzity obrany. Jeho výzkum a výuka je zaměřena na jaderné zbraně, dozimetrii, radiační ochranu a detekci a analýzu radioaktivních látek.*